

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Rákóczi-u. 20. sz.
Telefon 300.

Feladó szerkesztő:
Hónyat

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben házhoz hordva: 1 évre 14.40 | 1/2 évre 7.20 | 1 hónap 1.20
Vidékre postán krédítva: 1 évre 17.40 | 1/2 évre 8.70 | 1 hónap 1.40

Német hajók pusztító munkája az angol csatornában.

Berlin, márc. 19. Wolff-jelentés: Egy repülőgépünk 17-én Dover kikötőjét és gázműveit bombázta. 18-án virradóra tengeri haderőnk benyomultak a Dover-Calais-i csatornába és a Temze torkolatába. Egy ellenséges rombolót, továbbá 2 órhajót és egy 1500 tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettek s egy ellenséges rombolót súlyosan megrongáltak. Hajóink valamennyien sértetlenül tértek vissza.

Lemondott a francia kormány.

Páris, márc. 18. A Briand-kormány benyújtotta lemondását Poincaré elnöknek. Az elnök megbizta Deschanelt, a kamara elnökét, a kormányalakítással. Deschanel az ajánlatot visszautasította. Ezután Ribott kérte föl az elnök. Ez azonban fenntartotta magának a válaszádat.

Megindult az ellenforradalom.

Stockholm, márc. 19. Oroszországban már megindult az ellenmozgalom. Több kormányzóság parasztjai megszüntették a munkát és tömegesen vonulnak át a falvakon s éltetik Miklós cárt.

Uj kormányformát állapítanak meg Oroszországban.

Az orosz kormány körtáviratot küldött külföldi képviselőinek és értesítette őket a forradalmi eseményekről és arról, hogy Alexandrovics Mihály nagyherceg csak arra vállalkozik, hogy addig tartja kezében a hatalmat, míg az alkotmányozó országgyűlés az általános választójog alapján megalakul és a kormányformát megállapítja.

Stürmert agyonverték.

Rottterdam, márc. 19. Stürmer volt miniszterelnök a letartóztatásakor elszenvedett súlyos ütlegek folytán sérüléseibe meghalt.

A cár elmenekült.

Berlin, március 19. Ideérkezett hírek szerint II. Miklós cár külföldre menekült. Hogy hová, azt nem tudják. Ezt a hirt a Pétervári Távirati Ügynökség is megerősíti.

Kinek kell az orosz trón?

Stockholm, márc. 19. Mihály nagyherceg felhívást bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy a súlyos viszonyok között csupán akkor veszi át a trónt, ha a nép akarata mellett nyilvánul meg az alkotmányozó országgyűlésben. Addig is felszólít minden orosz polgárt, hogy engedelmeskedjék a дума kormánynak.

Internálták a cárt.

A forradalmi kormány Miklós cárt üdülés céljából a Krim-félszigetre internálta.

Mezopotámia — angol fejedelemség.

Berlin, márc. 19. Az angoloknak az a szándékuk, hogy Mezopotámiából Bagdad fővárossal külön fejedelemséget alapítsanak angol fenhatóság alatt.

A tábori egészségügyi szolgálat.

— A parasztkocsik haszna. —

Sok bácskai katonai hozzátartozóit közről érdekli, hogyan hánnak a hártéren: a könnyen és súlyosabban megsebesült katonákkal. Evégből megírjuk, milyen pontosan és gondosan működik a tábori egészségügyi szolgálat. Ez a szolgálat már a századnál kezdődik. Minden századnak van egészségügyi járőre, amely egy altisztból és négy emberből áll, akik hordággal és kötözőszerekkel is fel vannak szerelve. Feladatuk az első segélynyújtás. Bekötözik és a segélyhelyre viszik a sebesülteket, bejelentik a megbetegedéseket az orvosnak. A könnyen sebesültek és a könnyű betegek gyalog mennek a segélyhelyre. A súlyos sebesülteket és betegeket a szanitécjárőr hordággal viszi az orvoshoz. Minden zászlóaljnak külön segélyhelye van, amely az állások mögött a terüviszonyoknak megfelelően tőlük kisebb vagy nagyobb távolságban van elhelyezve, gyakran a tartalék állomáshelyén. Az állóharcban sokszor nagyobb fedezékben vagy pedig egy parasztházban van a segélyhely, amely nagyobb számú beteget és sebesültet is befogadhat. Az orvosi szolgálatot a zászlóalj orvosfőnöke látja el, akit rendszeren egy egészségügyi zászlós, és az előírt számú egészségügyi személyzet segít munkájában. A zászlóalj segélyhelyén minden nap van maródivízit. Itt részesülnek az első orvosi segélyben azok is, akiket az egészségügyi járőr hozott be. A könnyen sebesültek vagy a könnyű betegek a zászlóalj segélyhelyén maradnak és ott ápolják őket. A zászlóalj orvosa felelős azért is, hogy a századoknál a közegészségügyi előírásokat betartsák. Neki kell végeznie az időszakos oltásokat is.

A súlyosan sebesülteket és súlyos betegeket nagy részt könnyű parasztkocsikon, — a homokos, mocsaras vagy hegyi utakon mind közül még ezek a kocsik váltak be legjobban,

— az ezred segélyhelyére viszik. Ez már távolabb esik a fronttól és az ezredorvos vezérése alatt áll.

Az ezred székhelye sokkal tágasabb mint a zászlóaljé. Ujabb ezredsegélyhelyül szolgálhatók, összerakható fabarakkokat is használnak, amelyeket esetről-esetre könnyen fel lehet állítani. E világos, tágas és barátságos barakkok 30—40 beteget fogadhatnak be. Az ezredsegélyhelyen van a tetőtlenítő intézet és a fürdő is, amelyeket az arevonalbeli csapatoknak mennél gyakrabban kell igénybe venniük.

Azokat a sebesülteket és betegeket, akiket a pótzászlóaljsegélyhelyről utáltak be, új vizsgálat után vagy ott tartja az ezredorvos a sedélyhelyen, vagy pedig beszolgáltatja a legközelebbi egészségügyi intézetnek. Szállításuk az egészségügyi oszlop sebesültkocsin történik, vagy parasztszekéren, ha nagyon rossz az utak.

A dandár- és hadosztály egészségügyi intézeteiben egészen kórházaszerű a kezelés. Ezek már a hadtápterületen vannak, valamely nagyobb épületben, tovább maradnak egy helyen, ágyat is kapnak a betegek, az orvosi szolgálat is tökéletesebb bennük. Az intézet parancsnokán kívül még legalább egy sebész és egy belgyógyász is működik itt, azonkívül még egy-két orvos.

A dandár és hadosztály székhelyén fogorvosi ambulatóriumok is vannak, amelyek minden szükséges eszközzel fel vannak szerelve és igen jó szolgálatokat teljesítenek. A dandár és hadosztályegészségügyi intézetekben súlyos betegeket, illetőleg súlyos sebesülteket is kezelnek, ha jut nekik ágy. A betegeknek a beteggyűjtőállomásra való további elszállítása azonban nemcsak a rendelkezésre álló ágyak számától függ, hanem az intézet esetleg elrendelt menetkészségének fokától is.

Lehet még jelentkezni rézgálicért.

Rézgálic- (kékkő-) szükségleteiket a szőlősgazdák mindegyike csak nagyon csekély számban jelentették be.

Mindössze 2892 hold szőlőterület az, amely után a bejelentésre megállapított határidőig f. évi március hó 10-ig rézgálicot igényeltek.

A gazdasági ügyosztály számítása szerint pedig ez a szőlőterület alig valamivel több a tényleg művelés alatt álló szőlőterület felénél, tehát nagyon sok azoknak a szőlősgazdáknak a száma, akik rézgálic kiutalására vonatkozó igényüket még

nem jelentették be. Nehogy valaki is kimaradjon a jogosultak közül, avagy kimaradása esetén azzal védekeznek, hogy a jelentkezés idejéről tudomása nem volt, avagy az nagyon rövid volt: a városi gazdasági ügyosztály (II. emelet 129. ajtó) a jelentkezés határidejét f. évi március hó 25-ig meghosszabbítja és felhívja a szőlősgazdákat, hogy rézgálicra való igényüket a határidőig feltétlenül jelentsék be, mert ennek elmulasztása esetén később rézgálicot egyáltalán nem kaphatnak.

A rendőrkapitány becsületszava és a névtelen följelentők.

Az újvidéki rendőrkapitányt nap-nap mellett névtelen levelekkel árasztják el titokzatos följelentők.

Payerle Nándor főkapitány érdekes felhívást intézett a város közönségéhez. A felhívás így szól:

Folyton érkeznek hozzám névtelen levelek, melyek a visszaélések, elrejtések és árdrágítások egész tömkelegét tárják elém.

Miután tudom, hogy a közszájon forgó panaszok legnagyobb része jogosult, nagyon kérem a város sérelmet

szenvető lakóit, hogy levelekben pontos adatokat jelöljenek s írják alá a nevüket is, vag. jöjjenek be személyesen hozzám, mert akkor sokkal gyorsabban van módomban intézkedni.

Egyedüli céloom egész tevékenységemmel a közérdeket szolgálni s a sérelmet szenvedők megnyugtására ezenel becsületszavammal biztosítok mindenkit, hogy a nálam tett följelentésből kifolyólag senkit baj nem érhet, mert kilétét senkinek fel nem fedem.

Brutális hadnagy.

Szombat délután kint a majsai szőlők felé egy urileány dolga után ment. A véletlen épen úgy hozta, hogy egy csoport katonák mellett kellett elhaladnia, ahol tiszták is álltak. Ő egész nyugodtan ment tovább. 50-60 lépés távrolról egy zsidó hadnagy közelített feléje, akinek a nevét is tudja, de ezt is, mint a többi figyelmen kívül hagyta. De a hadnagy szentelenül, szétvetett lábakkal utját állotta, mire a leány halkán azon megjegyzést tette, hogy: „ezt csak egy zsidó teheti” s kikerülve, tovább ment. Erre a hadnagy kétszer kiabált az őrmesternek, hogy a katonák rohamra menjenek. Nem kellett több a ki-

méletlen közlegényeknek sem. Egyik-másik megölte a leányt, sőt még kellett is tűrnie soknak durva megjegyzéseit.

Végre a rendeltetési helyére ért a leány.

Ez az eset megérdemli, hogy újságba tegyék, legalább okulóknak nem ez az egy hadnagy, aki bizonyára észre veszi, miként cselekedett, hanem még mások is, mert rossz kibuvó, hogy: „katonák vagyunk! nem kötelességünk szem előtt tartani az enketet”.

Közöljük a fenti panaszt, am-bár fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a dolog kényes voltaira való tekintettel az illető hadnagy választat is megvárjuk.

A tojáskereskedelem ujjaszervezése.

A tojáskiviteli üzlet és a tojás belforgalma a legújabbban a lényeges változáson ment keresztül. A forgulatot egy szerződéses megállapodás és egy rendelet idézte elő, amelyek a legszorosab összefüggésben vannak egymással.

A szerződéses megállapodás a következő ok miatt vált szükségessé. Tudvalevő, hogy a Németországba irányuló tojáskivitel az ugynevezett Zentral Einkaufsgesellschaft kezén keresztül bonyolódik le, amely Magyarországon a háború tartamára bevásárlási monopóliumot élvez. Ezzel szemben egészen a legutóbbi időkig az Ausztria számára való bevásárlás ilyen módon összpontosítva nem volt.

Az Országos Közélemezési Hivatal elnöke legutóbbi rendeletet bocsátott ki, amelynek első

lényeges alapelve az, hogy az ország területén belül az egyik fogyasztási körzet a másikkal szemben nem zárhatja el termékeit és helyi kiviteli tilalmakat nem állapíthat meg. Szakadatlanul hangzottak fel panaszok amiatt, hogy különösen a járási főszolgabírák megtiltották a tojásnak a szomszédos járáások vagy fogyasztási gócpontok területére való szállítását.

A tojásnak a közlemezés szempontjából való nagy jelentőségét ismeri el a rendelet akkor, amidőn előírja, hogy a tojászállítási igazolványok iránti kérelmeket soronkívül kell elintézni.

A belforgalom terén egyik legnagyobb baj abban állott, hogy a vidéken a helyi hatóságok tulajacsony maximális árakat állapítottak meg. Remél-

hetőleg az új rendelet hatálya alatt olyan gazdák is foglalkozni fognak tojástermeléssel, akiket eddig a tulajacsony maximális árak visszatartottak.

A rendelet régi bajokat orvo-

solt igen alaposan. Kívánatos most már csak az volna, ha helyi hatóságaink magukévá tennék azokat az általános szempontokat, amelyek a rendeletben kifejezésre jutottak.

Befejező előadások a Liceumban

A Liceum vezetősége értesíti a közönséget, hogy az ideai előadássorozatát a következőképp fejezi be:

Március 22-én: Lányi Ernő előadása a zongora szerkezetéről és hangverseny.

Március 25-én: Vojnits Oszkár világotudató emlékezetére ünnepelely.

Ezen előadások a városi székház dísztermében tartatnak, később közzéteendő programm szerint. A szociális előadássorozat a következő sorrendben tartatik meg:

Márc. 20. kedd: Dr. Boschán Samu: Háborus jogélet.

Márc. 21. szerda: Dr. Herman Károly: Alkoholizmus.

Márc. 23. péntek: Dr. Halmi István: A tüdővész.

Márc. 26. Hétfő: Patyi István: Társadalmi nevelés.

Márc. 27. Kedd: Stranberger Izidor: Munkáslakások.

Márc. 28. Szerda: Dr. Czelláth Géza: Mezőgazdaságunk és a többiermelés.

Ez utóbb felsorolt előadások a városi színház dísztermében, mindig délután fél 6 órakor kezdődnek.

A kenyér és a hadviselés.

Az emberek a kenyeret csak a háboruban tanulták meg becsülni. Mióta a gondtalan élte megszűnt s amióta állandóan aggódva kérdezzük, meglesze-e a mindennapi kenyérünk és el láthatjuk-e katonáinkat elég kenyérral, érdeklődésünk reáirányult a kenyérre és a háboru kitörése óta ébren is maradt minden iránt, ami kenyérre és kenyérmagvakra vonatkozik.

Crookes angol fizikus azt állítja, hogy a fehér emberfaj a színes emberfaj feletti felsőbb-ségét a buzakenyér élvezetének köszönheti.

Ellenségeink a háboru megindultával kiéhezettési harcot hirdettek ellenünk, de ezen számításuk nem vált valóra. Aki hitték, hogy majd elvonják tőlünk a kenyeret és ezáltal eslekvőtehetségünket megbénítják. Ez a tervük azonban csődöt mondott. Sőt tan remélhetjük, hogy visszafelé fordul a fegyver és épp ellenségeink lesznek kénytelenek feladni a harcot, mert nem lesz kenyérük.

A központi hatalmak ugyanis a mult évi világszerző rossz termésre alapították a szigoru buvárhajóharcot.

Nem lesz érdektelen tehát, ha az alábbiakban ismertetjük a háboruban álló európai országok évi és fejenkénti búzfogyasztását amely valóságában a következő:

Franciaország	246 kg
Angolország	165 "
Olaszország	125 "
Ausztria és Magyarorsz.	165 "
Németország	79 "
Oroszország	56 "

Németország aránylag kisebb búzatermésűt rosszal pótolja. Evi 100-120 millió métermázsza kenyérmagszükségletét fejenként és évenként 100-180 kg. rosszal pótolhatja s ha el is maradt a háboru következtében évenként és fejenként 30 kg. buzabehozatala, viszont a kivitel megszünte folytán évenként és fejenként 10 kg. rosszal több maradt a birodalomban. A buzahiányt azonfelül még pótolja a burgonya, amelyből évenként és fejenként 750 kg. áll rendelkezésre. Tudvalevő, hogy Németbirodalom a világ legnagyobb burgonyatermelő országa.

Magyarország és Ausztria terméséből 1913. évben 120 kg. buza 80-85 kg. rozs állott rendelkezésre. Ezenkívül 60-70 kg. árpa, 110 kg. kukorica és 300 kg. burgonya.

Bulgária és Törökország több gabonát termel, mint amennyire szüksége van a fogyasztásnál. Békeidőben főképp Bulgáriának jelentékeny kivitele is volt főként búzából, de kukoricából, rozsából és árpából és kukoricából állott.

Ellenségeink között csak Oroszország, Románia és Szerbia rendelkeztek gabonafőlesleggel. Kedvező tehát reánk nézve, hogy Románia és Szerbia gabonatermesének nagyrésze szintén rendelkezésünkre áll.

Oroszországban nincs gabonahiány. A burgonya terméséből is 215 kg. jut évenként és fejenként a lakosságra.

Aránylag kedvező a helyzet Franciaországban is a kenyérelátás dolgában, bár a békeidőben is behozatalra szorult. A burgonya terméséből évenként és fejenként 428 kg. jut a lakosságra.

Olaszország helyzete már kedvezőtlen. Burgonyából is csak 47 kg. jut évenként és fejenként egy-egy lakosra. Itt a hiányt bizonyos mértékig a rizs és gabona termésével pótolhatja a kenyérmagvakat, mindamelllett tetemes bevételre szorul, mit főképpen keletindiai búzával fedez.

Kenyérdolgaiban legrosszabb helyzetben van Anglia. Burgonya terméséből évente s fejenként csak 76 kg. jut a lakosságra. Hogy szükségletét pótolhassa, évente 60-70 millió métermázsza kenyérmagbevittel van szüksége, melyet a világ minden részéből szállít.

Ha már most a szigorított buvárhajóharc képes lesz a kenyérmagbevittel nagymértékben megakadályozza, úgy Anglia kenyérelátása a legnagyobb nehézségeknél néz elébe. S. F.

(A sorozás befejezése.) Tegnap vasárnap volt a IV. pótszemle utolsó napja, melyen az idegen illetőségű kerületek mérce alá. Ez alkalommal 73-at találtak alkalmasnak és érdemesnek az angyalbőr felöltésére.

Oroszország nem lesz köztársaság.

H á g a, m á r c. 19. Néhány napon belül megjelenik egy felhívás, melyben a kormány hangoztatja, hogy a háboru folytatásának és a győzelemnek főfeltétele az, hogy az egyeduralmi kormányforma fennmaradjon.

Elhunyt festőművész.

B u d a p e s t, márc. 19. Ferenczy Károly híres festőművész vasárnap hajnalban meghalt.

Kronstadtot bombázzák.

Kronstadtot, Pétervár kikötőjét a hajóraj péntek óta bombázza. A tengerészeti iskola és egy palota lángokban áll.

NAPI HIREK.

Válaszlevél.

Terád az élet tündér fénye vár,
Mesés jövő, magasba szárnyalás...
Hidd el, korán van messze szállni még,
Kedves hű! Ne mondd jó éjszakát!
Tudom, hogy minden fájó könny csupán...
... E földi élet zord, rideg, sivár
S ha egyszer út a boldog óra... ah!
A síron túl minket csak semmi vár.
... És mégis mondom, írj, dalold tovább
Könyvek között bár... zengjen még a lant,
S szép lelked dalba öntve add nekem
Mely tündér álmot, fényt, rózsát fakaszt,
Csalódásért??? Ne bántsa lelkedet!
Hisz minden az e bolygó sár-tékén!
Csodás, mesés, bűbajos égi tájra
Egy más világba hálak, várlak én.
Ahol megértik büszke álmaink,
Ahol csak dal, csak fény, virág terem
S lelkem tieddel újra összeforr,
Óh, jöjj el, várlak, édes gyermekem!
Ott ránk az élet tündér fénye vár
Mesés jövő, magasba szárnyalás!
... Hidd el, korán van sűrű szállni még,
Fű! Ne mondjunk még jó éjszakát!
GUDENUS LEÓ báró.

(A főispán névnapja.) Purgly Sándor dr. főispán tegnapi névnapját esendben ünnepelték. A megyei és a szabadkai hatóságok táviratban üdvözölték a főispánt.

(Kerekjártó Ducsi hangversenye 24-én.) Hirül adtuk, hogy Kerekjártó Ducsi és Bán János e hó 25-én hangversenyt tartanak a városi színház dísztermében. Mint most értesülünk, a hangverseny 24-én, szombaton délután lesz.

(Bajsa Vojnits Oszkár emlékezete.) A szabadkai „Szabad Liceum” egyesület f. évi március hó 25-én vasárnap délután fél 6 órai kezdettel a városi színház dísztermében Bajsa Vojnits Oszkár dr., Szabadka kitűnő szülöttének, a neves világotudós emlékére ünnepi előadást rendez a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Vermes Béla: Emlékbeszéd. Resch Béla: dr. bajsa Vojnits Oszkár élete és működése.

(Hivatalos órák a városházán.) Mai naptól kezdve a városházán a hivatalos órák fél 8-tól fél kettőig tartanak. Április 16-án az órákon a mutató egy órával előbbre lesz igazítva s azon idő szerint is fél 8-tól fél 2-ig tartanak a hivatalos órák.

(Kitüntetések.) Signum Laudist kapott másodoszor, a kárdo-

egyidejű adományozása mellett, az ellenséggel szemben vitézmagatartásáért Windheim György 23-as tart. hadnagy; Signum Laudist kaptak először, a kárdokkal, az ellenséggel szemben vitéz magatartásukért: Schaád Károly főhadnagy és Karsay István a 23. gyalogezredben; az ellenséggel szemben vitéz és önfeláldozó magatartásáért: dr. Gutesa Velemér 23. gyalogezredbeli tart. főorvos.

(Adomány.) A 6-os honvédek itthonmaradottjainak segélyezésére L. J. 10 koronát adományozott lapunk útján. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

(Kitüntetett tábori lelkész.) Spiller János Kalocsa egyház megyei papot a híres tiszta magyar 10. honvédek tábori lelkészét, aki állandóan a fronton működik, bátor és vitéz magatartásáért, valamint buzgó működéséért a lelkész érdemkeresztjével tüntették ki.

(Meg kell bocsátani a mai eikészeteknek!) Igen kellemetlen helyzetbe került ma sok radonováci és palicsi asszony. A mai hetivásárra fölesomagoltak mindenféle tejneműt és zöldséget, hogy jó drágán eladják Szabadkán. A villamostelepen baj keletkezett még tegnap a gépházban és a hiba miatt ma csak egyes kocsik jártak, pedig appyi lett volna a végállomás felé a főlzálló, hogy két kocsit se bírta volna el. Százan és százan maradtak le és igen sokan, különösen a városi hivatalnokok közül, a Haverda-vilától kezdve a kifelé haladó kocsikra szálltak föl, hogy valahogy, félórai, vagy óras késéssel mégis beérkezzenek a városba.

(Az antiszemita tanár ügye.) A „Bácskai Hírlapnak”-nak f. é. március hó 8-án megjelent számában „Nyílt igazítás folyik a szabadkai felső kereskedelmi iskolában” című cikkével kapcsolatban a felügyelő bizottság f. hó 15-én tartott ülésében a cikkben az intézet egyik helyettes tanára ellen felhozott vádakkal hivatalosan foglalkozott és megvizsgálván a való tényállást, az ügyet érdemlegesen elintézte. Egyben megnyugtatóul szükségesnek tartja kijelenteni a felügyelő bizottság,

hogy a fú-felsőkereskedelmi iskolában vallás, nemzetiség és társadalmi osztályok mindig teljesen egyenlő elbánásban és tiszteletben részesültek és részesülnek s a felügyelő bizottság gondoskodik róla, hogy egyoldalúság, animozitás, vagy türelmetlenség egyik irányban se érvényesülhessen.

(Március 15. a tanonciskolában.) Tegnap délután 3 órakor tartotta az iparos-tanonciskola március 15-ének megünneplését. Igazán lehet mondani, hogy tanoncokhoz képest jól játszottak úgy a fiúk, mint a leányok, mert hisz mi nem voltunk a városi színházban, hanem csak egy műkedvelő előadáson. Gondoljuk meg, mennyi időt vehetett igénybe, míg színésznőket és színészeket betanították! — Az előadás Zatskó Alajos igazgatónak, Zatskó Károly tanárnak, Kiss Ida tanárnőnek, Ürmös Ilonka tanárnőnek és Valihora Péter tanárnak érdeme.

(Száz fekete kucsma.) Tegnap megolvastuk az egyik trafik előtti. Eppen száz fekete kucsma tulajdonosai várták, míg rájuk kerül a sor, hogy egyenként bejuthassanak egy kis kincsért az üzletbe. Az asszonyok ujjal mutogattak a türelmesen várakozó férfítömegre és láthatóan örültek azon, hogy ime, a férfiaknak is mily türelmesen kell álldogálniuk az üzlet előtt. És még csak nem is pipaszó mellett álldogálnak, hanem esendesen, lehorgasztott fővel.

A Középponti Katholikus Kör vasárnap délután fél 4 órakor tartja közgyűlését.

(Egy honvéd gyalogezred emlékerme.) A harmincadik honvéd gyalogezred hősi küzdelmei sorozatának emléket örökíti meg egy minden ízében művészi plakett, melyet körmeneti Frim Jenő szobrászművész, maga is az ezrednek katonája, mintázott. Az ovális alakú plakett egyik felén egy a Kárpátokban harcoló honvédet ábrázol az ember-ember ellen való tusának abban a pillanatában, melyben puskáját halálos csapásra emeli. A plakett hátsó lapján szépen elrendezett írásban azoknak a vérrel ázott harctereknek neve olvasható, melyek a hősi ezred történetében örök időkre emlékeztetnek lesznek. Nem egy ezredünk készítettett hasonló célú emléklapokat, de oly művészi alkotást, mint a harmincasoké, alig egy is. Megragadó erővel testesíti meg a szép plakett a magyar honvéd hősiességének képzetét. A plakett iránt, amelynek ára az ezredbeliek családjai részére 180 korona, széles körökben élénk érdeklődés nyilvánult meg, főleg azokban a városokban, amelyekből az ezred kiegészítést nyer. Ezért az ezred pótzászlóalja (Budapest, Baross utca 62.) szívesen bocsájt megfelelő plakett-készletet azok rendelkezésére, a kik terjesztésére a jótékony cél-

ra való tekintettel vállalkoznak. A plakett tiszta jövedelme az özvegyek és árvák támogatására szolgáló alapé. Elsősorban a nőegyletek, kaszinók, gazdakörök volnának hivatva e humánus munka elvégzésére. Ezért mi magunk is melegen ajánljuk városunk hölgyközönségének hazafias pártfogásába ezt az akciót. Gyűjtsék a megrendeléseket és hozassák meg közösen a szép plakettet! A megrendelésre lapunk szerkesztősége is vállalkozik. A mintát nálunk meg lehet tekinteni.

(Piros ernyő alatt.) Megjötték a verőfényes tavaszi napok. A park kellő pázsitján esavargók kártyáznak és az állomás előtt már nagy piros napernyő alatt árulja a n-nike a limonádét. (Biztosan hamisított ez is, mert a citrom igen drága.) Pedig még az ibolya se bujt ki. Legföljebb Palicson; ott már tegnap is szedtek a városból kirándult kisasszonykák.

(Uj adók kivétele.) A kiterjesztett alapon kivétel alá kerülő jövedelemadó, a vagyonadó és a hadinyereségadó tekintetében, a vallomások 1917. évi március 31-ig adandó be. Vallomást adni tartoznak: 1. a jövedelemadóra vonatkozólag azok, akiknek összes jövedelme 1916. évben 10 000 koronát meghaladott; 2. a vagyonadóra vonatkozólag azok, kiknek adóköteles tiszta vagyona 50 000 koronán felüli értéket képviselt; 3. a hadinyereségadóra vonatkozólag azok, akiknek az 1915., 1916. években, avagy ezek valamelyikében összes jövedelmük 13 000 koronát meghaladott. A vallomások az igazsághoz hiven nál inkább beadandók, mert azoknak elmulasztása, avagy hamis adatok bevállása nagyon súlyos büntető következményeket vonnak maguk után. S. F.

(Francia fogságból hazaérkezett rokkantak.) Bécsből jelentik: Franciaországból újabb csoport eszererokkant osztrák és magyar hadifogoly érkezett haza, akiket a linzi tartalékkórházban helyeztek el. Közük vannak Mészáros Mihály és Zsoltér Mátyás 86. gyalogezredrsdbeli katonák.

(A lisztesempesző állomásfőnök kegyelmi kérvénye.) Emlékeztetes az az óriási lisztpanama, amely waggonszámra esempeszték ki Bácskából a lisztet. A bünszövetkezetben részt vett Sefcsik Géza, a máv. palánkai állomásának főnöke, aki a vád szerint igazolvány nélkül, waggononként 200-300 korona jutalomért továbbított 15 waggon lisztet Horvátországba. Eddig még csak az ujvidéki törvényszék ítélete hangzott el és súlyos büntetéssel sújtotta Sefcsik Géza állomásfőnököt, akit megvesztegetés büntetében mondtak ki bűnösnek. A törvényszék a szerencsétlen lisztesempesző állomásfőnököt két és fél évi fegyházzal büntette. A szigorú ítélet ellen Sefcsik felebezéssel élt. Ertesülésünk szerint Sefcsik Géza kegyelmi kérvényt nyújtott be Ofelségéhez, akinek uralkodói szíve talán megkönyörül három gyermek apján...

(Nem szabad építeni.) Az osztrák kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a magánépítkezési tevékenységet betiltsa és azt kizárólag hadiecélokra vegye igénybe. Az építőiparosoknak ezzel a tervvel szemben az az álláspontjuk, hogy a magánépítkezés betiltására nincs szükség, amint hogy az utóbbi időben az építkezés igen szerény keretek között mozgott és többnyire javításokra szorított.

(Tűzbiztosítási díjak emelése.) A tűzbiztosító-társaságok által az utóbbi évek tűzkár-statisztikájának összeállításával megbízottak befejezték a rájuk bízott feladatot és az egybefoglalt adatokat az ezek alapján készített tarifajavaslatokkal együtt a társaságok vezetőségeinek átadták. Az igazgatói értekezletek feladata lesz most a javaslatokat elbírálni és az új díjtételeket megállapítani. Ez a munka már folyamatban van és — értesülésünk szerint — a díjemelést a civil kockázatok tulnyomó részére el fogják határozni. A díjdrágítás a különböző kockázatok szerint 8 százaléktól 20 százalékgig fog változni.

(Uj postabélyegek.) A hivatalos közli a kereskedelmi miniszter rendeletét, mely szerint új rajzu 50, 75, 80 f., továbbá 1 K és 2 K postabélyegek boesajtatnak forgalomba. A keretet betöltő kép, azaz előtérben a Duna tükrét, háttérben az országházat ábrázolja. Az 50 f.-es bélyeg vöröses ibolya, a 75 f.-es világos azurkék; a 80 f.-es sárgazöld, az 1 koronás cseresznyepiros, a 2 koronás óz barna színű lesz.

(Gugolák és a spanyol király) Sok katonáról bizony csak nagyon hosszú időre tudnak megvalósítani hozzátartozói. Gugolák Andrásnének is már 27 hónappal ezelőtt elment a fia Szabadkáról a frontra. Azóta semmi hír róla. Mindenhová fordult már a szegény anya, de fiáról senki sem tudott neki felvilágosítást adni. Most végreja spanyol királyhoz írt levelet franciául Gugolák Andrásné és arra kéri XIII. Alfonz királyt, legyen segítségére abban, hogy fiának a nyomára akadjon.

(Osztrák viccelődés.) Nemszoktunk minden izléstelenség felett felháborodni amellyel bennünket ellenségeink traktáltak és nem háborodunk fel a Muskete nevű bécsi viccelap szerkesztői ízenetén sem, mely így szól:

Osztrák Mi adunk nekik szentet, hogy fűthessék gőzmalmaikat, amelyektől aztán nem kapunk lisztet. Mi szállítunk nekik ujságpapírt, mert különben nem közölhetnének ellenünk pizslolódo cikkeket. Ez persze ránk, magyarokra vonatkozik. Ok adnak nekünk szentet — azért volt széninség Magyarországon. Mi nem adunk nekik lisztet — de az egész hadsereget Magyarország élelmezi. Ok adnak nekünk papírost — de a magyar lapoknak alig van pár napra való papírjuk, míg a bécsi lapok szellem-szegény pletykái és viccei száz oldalakon jelennek meg.

Krónika.

Február 15-én. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter utódja Szurmay Sándor altábornagy, az uzsoki szoros hőse védelmezője.

20-án. Az Unió bécsi nagykövete jegyzéket nyújtott át külügyminiszterünknek, melyben Wilson elnök kérdést intéz a monarchiához, vajjon Németországnak a buvárhajóharoban nyilvánított elhatározásával és elvi kijelentéseivel azonosítja-e magát.

22-én. A Fehérvári-uton egy Buzás József nevű szökött katonára megölte Guttman Arminé ékszerüzlettulajdonosnót.

26-án. Egy német buvárnaszád két torpedólovással elsüllyesztette a közel 20 ezer tonnás „Lakonia” nevű Cunard-gőzöst, melyen 300 utas volt. Két amerikai nő a mentőcsónakokban a hideg következtében meghalt.

28-án. Öfelsége a király báró Harkányi János kereskedelemügyi minisztert megrongált egészségi állapotának helyreállításáig állásától felmentette és helyettesítésével dr. Teleszky János pénzügyminisztert bízta meg.

A pénzügyminiszterium elhatározta a dohánytermékek árának felemelését. Az áremelés március 1-én lép életbe.

Színház.

* „Az erdő szépe”. Az egyik szép darab bemutatása a másikat követi mostanában. Feuillet Oktav romantikus színdarabja, melyet még ma is megtalálunk a budapesti Nemzeti Színház műsorán s amely darab siker dolgában egész bátran versenyezhet akár a „Vasgyáros” akár a „Kaméliás hölgy” című darabokkal, — ma hétfőn nálunk felújításra kerül a két nő főszerepben Zöldi Elza és Zöldi Vilmával. A darabot Hidvégi Ernő rendezi, aki szintén kiváló szerephez jutott az „Erdő szepében”.

* Királynő, meghalok érted. Villányi Andor nagyhatású színdarabja e hét folyamán kerül nálunk bemutatásra. A kitűnő darabot Budapesten a Magyar Színházban igen sokszor játszották és vidéken is mindenütt nagy sikere volt. A „Királynő, meghalok érted” elejétől végig érdekes és mély hatású darab, a hiszterikus szép asszony, a kiméletlen orosz tiszt a feleségét rajongásig szerető öreg orvos és az igénytelen, de rokonszenves zsidógyerek tragédiája ugy van beállítva ebbe az értékes színdarabba, hogy a nézőt már az első képtől kezdve magával ragadja. Színészeink már hetek óta foglalkoznak a darabmal Nádasy igazgató vezetésével és nagy ambícióval készülnek a bemutatásra. A darab vezető szerepeit Zöldi Elza, Kényes Margit, Hidvégi Ernő, Adám Pál, Komlós Vilmos és Rónai Imre játsszák. A bemutató előadás szerdán és csütörtökön lesz. A „Királynő, meghalok érted” sikere kétségtelenül nálunk is nagy lesz.

* Az iglói diákok. Farkas Imre magyar levegőjű-poetikus énekes színdarabját újítja fel pénteken este és szombaton délután a színház. A darabból már javában folynak a színpadi próbák.

* A színházi pénztár állandóan nyitva van és a rendes időben lehet jegyeket előre váltani az összes műsoron levő előadásokra.

Előadások kezdete pontosan 1/8-kor.

Színházi műsor.

Hétfőn A.-bérletten új bemutatással „Az erdő szépe” francia színmű.

Kedden B.-bérletben „A csárdáskirályné” nagyoperett.

Szerdán A.-bérletben itt először „Királynő, meghalok érted” Villányi Andor színműve. Csütörtökön B.-bérletben másodszer „Királynő, meghalok érted”.

Pénteken A.-bérletben új bemutatással „Az iglói diákok” Farkas Imre daljátéka.

Szombaton délután fél 4 órakor olesó árakkal Klasszikus ifjúsági előadásul „Az iglói diákok” daljáték.

Szombaton este B.-bérletben „A csárdáskirályné” nagyoperett

Hétfő—Kedd—Szerdán

kerül színre a szenzációs sikerű

Falu rossza

Tóth Edé örökszép népszínműve 5 felvonásban. — Kezdeté 5 és este 8 órakor. Telefon 394.

Közgazdaság.

A Zentai és rosikányi egyesült iparvállalatok rt. 1916-ban a 8593 K (1915-ben 7885 K) áthozattal együtt 914.963 (533.139) K nyers hasznót ért el, a miből a költségek és 80.000 (70.000) K leírás levonása után a tiszta nyereség 131.918 K az előző évi 106.450 K-val szemben. Az igazgatóság a március 21-ére összehívott közgyűlésnek részvényenkint 24 K = 6 százalék fizetését fogja indítványozni.

Főzelékfélékben igen nagy országsszerzte a hiány. Magában a fővárosban kalarabé, fejés és

kelkáposzta nem kapható, savanyított káposzta is nagyon mérsékelten.

Az Ujvidéki villamossági rt. 1916. évi mérlegét 167,956 K. tiszta nyereséggel zárta, szemben az előző évi 169,349 K.-val. A vállalat alaptőkéje 4 és fél millió K., melyből az áramszolgáltatási telep építési költsége 3,650,172 (tavaly 3,298,052) K.-val szerepel a mérlegben.

Közelelmezési rendeletek. A Haditermény rt. összegyűjtötte és kiadta a kormány érvényben lévő háborus közelelmezési és azzal kapcsolatos rendeleteit. E rendeletek megjelenésük szerinti sorrendben csoportosítva teljes képét adják mindazoknak az intézeteknek, amelyek a közelelmezés biztosítása céljából szükségesek voltak. A hatalmas kötethez gondosan összeállított tárgymutatót is adott ki külön kis füzetben a H. T., amely a terjedelmes anyag áttekintését rendkívül megkönnyíti.

A tojásforgalom szabályozása. Az országos közelelmezési hivatal az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, melyel elrendeli, hogy az elsőfokú hatóságok a tojás-szállítási igazolványok kiállítására irányuló kérelmeket soron kívül kötelesek elintézzni. A hatóságok nem tagadhatják meg a szállítási igazolvány kiadását, ha az áru belföldi rendeltetésű és közszükségleti célra igénybe véve nincs. Tojáskészleteket csak a Közelelmezési hivatal engedélyével szabad a hatóságoknak közforgasztsági célra igénybe venni.

S. F.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Tűzifa apritva

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva

≡ kapható ≡
Bánó és Bröder

szállítóknál.

Telefon 446. Telep 699.

Azonnal kiadó

≡ Rádics János ≡

90 LÁNCNYI LUDASIBIRTOKA

A föld fel van szántva és be van vetve.

Bővebb felvilágosítást ad özv. Rádics Jánosné naponta délelőtt a főtéri házában.